

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

מ.

עין משפט נר מצוה

נא א מ"י פ"ו מהלכות
מאכלות אסורות
הלכה יט:
ב מ"י פ"ג מהלכות
תפילין הלכה יג:
ג ד ג ד מ"ד פ"ד מהלכות
שחיטה הלכה א ז סמג
עשין סג א טו"ש י"ד
סמ"ג א ספ"ג א ג א
ויקרא כג ט"ז א:
גה ה מ"י פ"א מהלכות
שחיטה הלכה יב סמג
עשין סג טו"ש י"ד סמ"ג
ה ט"ז א:
גד ו מ"י ט"ז הלכה יב:
נה ז מ"י ט"ז הלכה יג
טו"ש י"ד סמ"ג כה
ט"ז א:
ח מ"י ט"ז הלכה יג
טו"ש י"ד סמ"ג כה
טז ט מ"י פ"ו מהלכות
שחיטה הלכה יב סמג
עשין סג טו"ש י"ד סמ"ג
כה ט"ז א:
זו י מ"י פ"ב מהלכות
רוח הלכה ז סמג
עשין עט טו"ש י"ד (טור)
י"ד סמ"ג קטו:

רבינו גרשום

מעילאי נמי קרמא איכא
ולא א' יכול לומר
ולא לטחוף: לא איידי
דמשמש וכו'. מפרכת
לומר ששומטין אותה
ולא שומטין קרמא תתא:
ואיך הני שבחי' כלומ'
אלו אינן צריך לומר דהני
שבחי' שחייבין אחרים
יודעין את דא' כתב
שחיטה ומילה שבחי' בכל
לומר קמ"ל כוליה
גננה. לומר ומה אמרין
לעיל ברוך אמ יודע
לומר הלכות שחיטה מותר
לאכול משחיטתו ואם לאו
אסור לאכול משחיטתו:
אם שהה כדי ביקור
לומר בידורו הסימין
לכבוד כבוד ביקור חכם
לא כדברת כדי ביקור
סימין אלא שבידור
אותו חכם: אם
כן נתת דברין לשיעורין.
לומר פעמים שהוא עומד
בקיור ופעמים בחיוב
וזה הוה שיעורין: אלא
כדי ביקור טעם חכם.
טבח עצמו ששחט שהוא
חכם: והשתא מהו היא.
לומר נבלה: ומר סבר
בחוקת איסור קאמרין
ולא נבלה. ולימא נשחטה
הותרה מפני מה את אמרת
בחוקת היתר. הא קמ"ל
דאייתא דאיתיליד בה
ריעותא כדבעא מיניה ר'
אבא [מרב] הוה משום זה
בעא צריך לומר בחוקת
היתר עומדת עד שיוודע
במה נטרפה: נטל הא
ליתנה. כלומר מה אנו
יודעין אם נקבן ואם
לא ומשום הכי (ג) אמר
בחוקת היתר עד שיוודע
כו'. חיישין שמא במקום
נקב נקב כלומר ואסור
שטרפה היתה שנקובה
היתה או דילמא דואב
עצמו עשה נקב זה ומותר.
אמר ליה לא חיישין
שומא מעיקרא היתה נקובה
לומר. במקרה. כלומר
דאכל בהמא: באבטיח
כמו אבטיחין. חיישין
שמא במקום נקב של נחש

ואיך הני שביחן. כלומר (ב"מ דף קטו:) תפילין צי צר חבו משכח שכימי מאלן מדקדק רבינו מס דלין לר"ך לקשור בכל יום תפילין כשמניחן שרבינו אליהו היה מנריך לקשרן מדקאמר בהקומץ רבה (מנחות לה: ע"ש בתוס' ד"ה משעת) תפילין מאומתי מצרך עליהן משעת הנחה ועד שעת קשייה ולרבינו מס נראה דהיה קשייה היינו הידוק שמהדקו סביב ראשו כמו (מדה דף טו:) שליש קשורה זו וכמו (ע"ו דף ה.) קשורה זו ככלל דלי קשייה ממש וכי בכל יום ילך אלל צר חבו ועוד דכריש המולא תפילין (עירובין דף לו. א.) משמע דלסור לקשור קשר של תפילין בשעת משום דהוי קשר של קיימא דקאמרין ישנות מכניסן זוג זוג אלל חדשות ללא ומפרש בגמרא דחדשות קרי שאינן מקושרות ואם היה עשוי לקשור ולהתיר בכל יום א"כ לא הוי קשר של קיימא:

בוליהו תניניהו. פירש צונטרס עקור דמתן שחט את הושט ופסק את הגרגרת ותימה דלין זה שייך להלכות שחיטה דזה פסול מפני שלא שחטו ולא דמי לשאר הלכות שחיטה ויש לומר דליידי ששחט צסקין פגומה או במגלה זה נקרא פסק את הגרגרת ופסולה הוי משום דלין שוחטין אלל חונקין כמתן בפירקין (לקמן דף טו:) חוץ מן המגל והמגירה כו' ובהלכות גדולות פירש עקור שנעקר הסימין ונשחט חוץ ממקומו והוא דמה ענין או להלכות שחיטה ומילה לא עשה כלום אלל שהסימין נשחט מאליו ואפילו (ס) שחטו טרפה ואסורה באכילה במתניתא תנא ינבלה ומטמאה במשא במאי קמיפלגי בדרב הונא (דאמר) (ב) ובהמה בחייה בחוקת איסור עומדת עד שיוודע לך במה נשחטה נשחטה הרי היא בחוקת היתר עד שיוודע לך במה נטרפה מר סבר בחוקת איסור קיימא והשתא מהו היא ומר סבר בחוקת איסור אמרינן בחוקת טומאה לא אמרינן גופא אמר רב הונא בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת עד שיוודע לך במה נשחטה נשחטה בחוקת היתר עומדת עד שיוודע לך במה נטרפה ולימא נשחטה הותרה הא קמ"ל דאע"ג דאיתיליד בה ריעותא כדבעא מיניה רבי אבא מרב הונא בא זאב ונטל בני מעים מהו נטל הא ליתנהו אלא נקב בני מעים מהו נקב הא קא חזינן דהוא נקבינהו אלא נטלן והחזירן כשהן נקובין מהו מי חיישי' שמא במקום נקב או לא א"ל א"אין חוששין שמא במקום נקב איתביה ר' ראיה צפור המנקר בתאנה ועכבר המנקר באבטיחיים חוששין

עקור לפירוש הלכות גדולות מעין שאר הלכות שחיטה שהן בגוף השחיטה ועקור אינו בגוף השחיטה אלל ששחט סימן שנעקר וגם קלת קשה לשון נוחר ומעקר משמע שאינו אלל מעקר הסימין ואין עושה שחיטה אחרת רק שמיחתו עיקור כמו צמחיה ואינו כן שצדק לא היה מת ומה שקשה מלקמן (ס) לפירוש הקונטרס ומפרק אלו טרפות וליישב הלכות גדולות אפרש כל אחד במקומו עצומת השם יתצדק: **כדי** ביקור טבח חכם. ואף על פי שיש סמין גדולה וסמין קטנה משערין לכל בהמה צסקין שיש בה כמלא נזאר ומן לזאר כמלא נזאר: **ואם אסורה** בה ריעותא. משום דרוב פעמים שוחט שפיר ושריא מדאורייתא לא החמיירו לעשות נבלה: **אמר** ליה אין חוששין שמא במקום נקב נקב. ואפילו יש שם נקבים הרבה שלא במקום שנינו מסתברא דתלינן כוליהו צוזב כי היכי דמכשרין (לקמן מט.) היכי דמשמשא ידא לטבחא:

מעילאי נמי. כי סמין להו על גבי צטר איכא קרמא מפסיק שאין חלב שאין לו קרום דק מלמעלה: **ממשמשא.** מנייר: **מפסק.** לשון פתות אותה פתים (ויקרא ז:): **כסב.** לכמוז שידע לחתום שמו אילו יצב צדין או לעדות: **שחיטה.** לאמן ידו לך אפילו שצקי בהלכותיה:

קשר של תפילין. יש בו אומנות שעשוי כמו אות דלי"ת שהיא נראה זה שדי השיין חקוקה בקמטי התפר ענין שיין ורצועה קטנה כפולה אומלוייה ענין יו"ד והקשר עשוי ענין ד': הני **שכיתן.** תפילין וליצי' וזכרת חתנים מצויין תדיר הלך הכל צקיאין בהם ואין לרבינו לימוד שמעמנו היה צקי בהם: **שחיטה** דרסה חלדה הגרמה ועיקור. צפרק השוחט מן לכולהו שהיה (לקמן לב.) אם שהה כדי שחיטת בהמה כו'. (ס) שחט והתח הראש צבת אחת שלא הולך והציץ היינו דרסה. (ט) שחט הושט ופסק בהגרמת הרי עיקור. (י) או שהחליד את הסמין הוי חלדה כחולדה זו החמוצה בחורין. (י) השוחט מתוך הטבעת הוי הגרמה והתס [ומ]. מפרש לה ואילו ולשון הגרמה שמכריע ידו ללאת חוץ ממקום הכשר שחיטה וכמו היה שוקל עין בעין נותן לו גירומיו וגבי הכרעה צבצב צמרא (דף פח:): **כולהו** [ומ]. צמתינן פרק השוחט (ט) שבהמה מתנבלת בהן וכיון שאין צקי בהן פשיטא דלסור לאכול וכי שמואל דלמורא הוא מתני' אחת לאשמועינן שצבר השמנה שניה ועומדת: **ולא ידע.** אינו ידע שאסור לעשות מן ומאכילה לנו: **אם שהה כדי ביקור.** והוא שיעור שהיה: **לאו כדי ביקור סימין.** אלמא יש בהן תורת ביקור: **כדי ביקור חכם.** לצדוק הסמין שהטבח לר"ך להראות הסמין לחכם העיר מפני כבוד החכם כדלמרינן (לקמן דף י:) אע"ג שהטבח צקי בהלכות צדיקה: **אם כן נפט וצריך לשיעוריים.** פעמים שהחכם רחוק מהטבח פעמים שהוא קרוב: **ענה חכם.** שהשוחט תלמיד חכם ואין מופלא בעיר ממנו כלומר לא תליי שיעור אלל צשהיית צדיקת סמין לחודיה: **לא צדק.** צסימניסין מאי: טרפה שחוטת אינה מטמאה כדלמרי' בהעור והרובץ (לקמן קמ:): **לנו** בהמה (ט) מקצת בהמה מטמאה ומקצתה אינה מטמאה ואינו זו טרפה ששחטה: **נבלה.** דלאו בחוקת שחוטת מחוקקין לה כדכח הונא וצפירקין: **בהמה בחייה בחוקת איסור.** שהרי אסורה משום אצר מן החי הלך אס נולד ספק בשחיטה וצאת להעמדה על חוקת שחיטה בכל ידוצר אמה אומר העמד דבר על חוקתו שהיה מתחלה שאין יכול להוציאה ממנה על ידי ספק מנאלת אומר שבהמה זו אסורה שהרי בחוקת איסור תחלה ומספק אמה צא להפירה שמא נשחטה כראוי אלל תמירנה מספק עד שיוודע לך שנשחטה כראוי: **נשחטה הרי היא בחוקת היתר עד שיוודע לך במה נטרפה.** ולקמן מפרש מאי נפקא מינה. וצרישא דמילתיה קמיפלגי דהשתא נולד לנו ספק בשחיטה שמא לא נשחט הרובץ: **מר סבר בחוקת איסור.** הראשון עומדת שלא היתה שחוטת וכוין דבחוקת שאינה שחוטת וצמקומית לה הרי מתה ומטמאה: **ומר סבר בחוקת איסור אמרינן.** ולאכילה הוא ונשחטה קודם שחיטה: **לא אמרינן.** שהרי צטר מן החי אינה מטמאה: **וימא נשחטה הותרה.** דלשון חוקה לא שייך אלל דצדק ספק דמימא העמד דבר על חוקתו: **דאע"ג דאיתיליד בה ריעותא.** שנוגל זה ספק טריפות ספק קודם שחיטה היה זה ויש תלמוהו צללחחר שחיטה מוקמינן לה אחוקת היתר דתסם בהמה אינה טרפה ותלינן צללחחר שחיטה וכשרה: **נטל הא** ליתנהו. ולא חזינן צהו שום ריעותא ומהי ספקא איכא: **מי חיישין שמא במקום נקב.** שיהיה זה תחלה אתרמי ליה השתא שהכניס בו שיעור וטרפה דנקבו הדקין אחד משמונה עשר טרפות הוא (לקמן מג:): **מנקר.** לשון נקבים קרו"ט צלע"ו:

מסורת הש"ס

(א) לקמן לב. (ב) לקמן לב. (ג) ושבח לה: וי"ו. (ד) ציטה כה. (ה) ענין חוקי יבמות: ד"ה אשה וע"ש חופות וצ"ה סה. ד"ה בחוקת ששינו על פדשיי הדבאל. (ו) לקמן מט. (ז) ומוספתא מרומות פ"ו ה"ק. (ח) דף לב. (ט) דף לב. (י) דף ית. (יא) ו לקמן לב. (יב. יח. ט) ויקרא (א) ג' א' ושמט. ר"מ. (ב) ג"א שטת. ר"מ.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דלמך רב הונא צממה: (ב) תוס' ד"ה כוליה וכי ומה ט"ף א' ומלקמן דף כ ל"ה הוסיף ומפ' לך טרפות דף מד וליישב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

(א) בעין משפט סי' צ"ב (ב) ופי' כ"ג ט"ף א' וספ"ג צ' ופי' כ"ד ס"א ופי' ופי' יע"ש פ"ל:

לעו רש"י

מנייר. למשמש. קרו"ט. חורים.

מוקף רש"י

בהמה בחייה בחוקת איסור. אצר מן החי. עומדת. ונפקא מינה שאם אירע ספק בשחיטה נעמידה על חוקתה ואסורה עד שיוודע לך כבוד ששחטה כראוי. ומשחטה כראוי הרי היא בחוקת היתר דלמורא הוא מתני' טרפות ואם נטל אסור נקב צדיקה או צבני ממים ויש תלמוהו ואסור שחיטה ולהכשיר ונקודת שחיטה ולאסור. השמירה על חוקתה שהמה זה קודם שנאלץ זה ספק זה ומתנת עד שיוודע לך אמת שהיא טרפה (ביצה כה.).

שיטה מקובצת

(א) ורצונו קטנה כפולה תלוייה בה בעין יוד: (ב) ופסק את הגרגרת היינו עיקור: (ג) נותן לו גירומיו הכרעות כבבא בהרא: (ד) כוליהו גננה במתני' פ' השוחט: (ה) לא ברק בסימנים לאחר שחיטה (ו) כדורב הונא בפרושא דמילתיה הסי': (ז) שהרי בכל ספק אתה אומר והעמד דבר על חוקתו מהיה מחולתה שאיך יכול: (ח) נשחטה הרי היא בחוקת היתר דרוב בהמות שנשחטו הרי הן בחוקת היתר ולקמן מפי' מאי נפקא מינה: (ט) מוקמינן לה הרי היא בחוקת איסור: (י) הוה שואררת קודם שחיטה: לא אמרינן שהרי בשר מן החי אינה מטמאה גיב שבי"ט לא נמצא כל זה:

(א) אולי צ"ל ומאלי אמר דלא לטחוף. (ב) נבלה לז"ל. ומשום הכי לא חוי הלך לומר דבחוקת הימר עומדת.

התסלה צה שהיה זה תחלה אתרמי ליה השתא שהכניס בו שיעור וטרפה דנקבו הדקין אחד משמונה עשר טרפות הוא (לקמן מג:): **מנקר.** לשון נקבים קרו"ט צלע"ו: **שחט**